

Susanne Larsson
Folkhälsostateg
Susanne.Larsson@trelleborg.se

Kommunstyrelsen

Familjecentral i Anderslöv

Bildningsnämnden har 2019-01-23 beslutat att beställa lokal för öppna förskolan i Anderslöv i Familjens Hus (f.d. Thysells) med avsikt att flytta Öppna förskolan från Fiskaregatan till Familjens Hus. Region Skåne har beslutat att vårdcentralen i Anderslöv ska flytta från befintliga lokaler till Familjens hus. Region Skåne föreslår att Trelleborgs kommun medverkar i etablering av en familjecentral i Anderslöv 2020/21 i samband med att Familjens Hus etableras. Beslut att ingå samverkan i Familjecentral fattas av berörda parter. Föreligger förslag till hantering av Kommunstyrelsen.

Beredning

Vårdcentralen i Anderslöv har under många år framfört önskemål om samverkan i Familjecentral, men Trelleborgs kommun har tidigare inte ansett detta vara möjligt. Etableringen av Familjens Hus har dock väsentligt förbättrat förutsättningar för Familjecentral, varför Region Skåne genom vårdcentralen i Anderslöv på nytt har aktualiserat frågan.

En familjecentral bedriver verksamhet som är hälsofrämjande, förebyggande och stödjande med blivande föräldrar, föräldrar och barn i åldern 0-6 år som målgrupp. Målet är att utifrån hela familjens livssituation främja en god hälsa hos barn och föräldrar. Kännetecknande för verksamheten är att huvudmännen samordnar sig för att möjliggöra en tvärprofessionell samverkan. Verksamheten bedrivs således i samverkan mellan olika huvudmän. De delar av kommunens verksamhet som är aktuella för samverkan i Familjecentral är Bildningsnämnden med öppen förskola och Socialnämnden med en socialrådgivare. Övriga aktuella parter är Region Skånes barnhälsovård och den privata Barnmorskegruppen Öresund. Familjecentralen har även möjlighet att i ett senare skede knyta till sig andra aktörer, exempelvis tandhälsovård, bibliotek, familjerådgivning mm.

Kommunstyrelsen föreslås skicka förslaget om att ingå samverkan i Familjecentral i Anderslöv till Bildningsnämnden och Socialnämnden för ställningstagande. Kommunstyrelsen föreslås även att ställa sig positiv till att låta kommunledningsförvaltningen bistå i arbetet med att samordna den tvärssektoriella arbetsgruppen med samtliga fyra parter, enligt önskemål från parterna.

Familjecentralens parter

För att få kallas familjecentral ska fyra basverksamheter vara representerade och samlokaliserade, dessa är barnmorskemottagning (BMM), barnhälsovård (BVC), socialtjänst och öppen förskola. Det finns även verksamheter där färre än fyra basverksamheter samverkar. De kallas då familjecentralsliknande verksamhet.

Möjligheter med Familjecentral

De studier som finns visar på att de föräldrar som besöker familjecentralen är nöjda och att det är de ökade möjligheterna till samverkan som är familjecentralens stora fördel jämfört med annan verksamhet. Utvecklingen på senare år visar även att Familjecentralen har potential som arena för integration och språkträning för nyanlända föräldrar. Projekt med denna inriktning pågår i många kommuner, bland annat på Familjecentralen Bryggan i Trelleborg. SKL (Sveriges kommuner och landsting) följer utvecklingen.

Region Skåne och Skånes kommunförbund stöder utvecklingen av Familjecentraler genom stöd i etableringsfasen, utbildningar, konferenser och kvalitetsuppföljning. Region Skåne och Kommunförbundet Skåne har gemensamt utarbetat ”Vägledning för Familjecentraler och familjecentralsliknande verksamheter i Skåne” som reviderats 2018.

Verksamheter aktuella för familjecentral i Anderslöv

Öppen förskola i Anderslöv finns idag i Trelleborgshem lokaler på Fiskaregatan 1. Verksamheten bemannas med två förskolelärare och besöks av i genomsnitt 30 personer, barn och föräldrar, per dag. Det finns redan idag en mycket gott samarbete mellan öppna förskolan och vårdcentralens barnhälsovård. Bildningsnämnden planerar att flytta Öppen förskola i Anderslöv till Familjens Hus.

Vårdcentralen i Anderslöv är trångbodd och ska flytta till nya lokaler i Familjens Hus. Verksamhetschefen för vårdcentralen bedömer att en familjecentral skulle vara en god service för bättre barnhälsa, möjlighet till ökat och utvecklat samarbete med socialtjänsten och även bidra till att öka vårdcentralens attraktivitet hos barnfamiljer i omgivningen.

Vårdcentralen i Anderslöv hade i april år 2018, 441 listade barn i åldern 0-6 år. Vårdcentralens upptagningsområde är stort. De flesta listade barnen bor i Anderslöv, Smygehamn eller Klagstorp, men även Grönby, Beddinge, både stora och lilla, Gislöv, Böste, Simremarken, Simlinge, Sörby, Virestad vä och sö, Ugglarp, Bösarp, Alstad och fru Alstad samt Trelleborg, Svedala och Skurup.

Socialtjänsten har konstaterat att det finns behov av socialrådgivare för barnfamiljer i Anderslöv med omnejd. En familjecentral skulle vara en naturlig bas för denna verksamhet.

Det finns idag ingen barnmorskemottagning i Anderslöv, så etablering av BMM i familjecentralen medför ett tillskott för bättre kvinnohälsa. Den privata verksamheten Barnmorskegruppen Öresund, med vd Tina Zetterling, är därför positiv till samverkan i Familjecentral i Anderslöv.

Befolkningsutveckling

Kommunens befolkning i åldern 0-6 år i upptagningsområdet uppgår till 761 barn år 2017. De största barnkullarna finns i åldersgruppen 5-6 år, d.v.s. de åldrar som snart går ur barnhälsovårdens ansvar. Övriga årskullar ligger på drygt 100 barn/årskull. Enligt befolkningsprognosen kommer barnantalet att stanna på den nivån fram till år 2022, då det beräknas finnas 734 barn i ålder 0-6 år upptagningsområdet.

I Anderslövs tätort finns det år 2017 163 barn i åldersgruppen 0-6 år. Befolkningsprognosen pekar på en liten årlig ökning till 172 barn, tämligen jämt fördelade på åldersgrupperna, år 2022.

Enligt Region Skånes hälsokartläggning Barn och unga 2016 är hälsoläget hos barn och unga på landsbygden likadant som hos barn och unga i Trelleborgs tätort, det vill säga något sämre än genomsnittligt i Skåne.

Ekonomi

Finansiering av en familjecentral sker vanligen inom de ingående parternas ordinarie budget. För Socialnämnden medför samverkan i familjecentral i Anderslöv nya löpande utgifter för lokal, personal och gemensamma kostnader samt engångskostnader för inventarier. För Bildningsnämnden innebär flytt och samlokalisering en förändrad kostnadsbild, men det är sannolikt ingen större skillnad i kostnad för att etablera en öppen förskola i egen regi än att samverka i familjecentral.

När det gäller gemensamma utrymmen i lokalen är det vanligaste att kostnaden fördelas lika mellan parterna, men det finns även andra lösningar såsom att fördela kostnaden efter beräknad nyttjandegrad.

Familjecentralen ska ha en samordnare som är verksam på plats. Samordningsuppdraget brukar ingå i som del i tjänst hos någon av de anställda. För att exakt fastställa denna kostnad måste parterna enas om vilken verksamhet som ska ta på sig samordnarskapet och hur stor del av tjänsten som ska användas till samordning. Familjecentral Anderslöv fastställer lämplig modell för finansiering av lokal och samordning i avtalet.

Överväganden

Med hänsyn till folkhälsans utveckling med bland annat psykisk ohälsa bland barn och unga och föräldrars stödbehov, finns det goda skäl för en familjecentral i Anderslöv, som ju också är en av kommunens utvecklingsorter i ”Översiktsplan för orter och landsbygd 2028”.

Barnchecklistan

Inom alla ingående verksamheter i en familjecentral ska det finnas förtrogenhet i barns rättigheter. Barnrättsperspektivet uttrycker skyldigheten

att tillförsäkra barnet dess mänskliga rättigheter genom att perspektivet används uttryckligen och dagligen i verksamhetsplanering och vid insatser av olika slag. En familjecentral möjliggör för barn och familjer att få stöd och vård på samma plats, vilket skapar trygghet både för barn och föräldrar.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås besluta att föreslå kommunstyrelsen besluta att föreslå kommunfullmäktige besluta

att uppdra åt bildningsnämnden och socialnämnden att ingå samverkan med övriga aktörer för att bilda en familjecentral i Anderslöv,

att uppdra åt kommunstyrelsen att samordna, följa och utvärdera bildandet av familjecentral i Anderslöv, samt

att genomförandet finansieras av berörda nämnder inom befintlig ram.

Skickas till

Bildningsnämnden

Socialnämnden

Region Skåne

Barnmorskegruppen Öresund